
॥ श्रीः ॥

चतुर्दण्डीप्रकाशिका— अनुबन्धः

श्री मुद्दुवेङ्कटमखि

(Typeset using DēvanāgarīT_EX and pdfL^AT_EX)

© November 2006

अनुबन्धः

अथ रागाङ्गरागणां नामान्युच्यन्त आदितः ।
१ कनकाम्बरिरागः २ स्यात्फेनद्युतिरतः परम् ॥ १ ॥

३ गानसामवराली च ४ भानुमत्याख्यरागकः ।
५ मनोरञ्जनिकारागस्तनुकीर्तिस्ततः परम् ॥ २ ॥

७ सेनाग्रणीर्जनतोडिः ८ स्याद् ९ धुनीभिन्नषड्जकः ।
१० नटाभरणरागश्च ११ कोकिलारव एव च ॥ ३ ॥

१२ रूपावती ततो १३ गेयहेज्जज्जीराग एव च ।
१४ वाटीवसन्तभैरव्या १५ मायामालवगौलकः ॥ ४ ॥

१६ स्यात्तोयवेगवाहिन्याश्छायावती ततः परम् ।
१७ जयशुद्धमालवी १८ स्याज्झकारभ्रमरीति च ॥ ५ ॥

२० नारीरीतिगौलरागः २१ किरणावलिरागकः ।
२२ श्रीरागः २३ स्याद् २४ गौरिवेलावली वीरवसन्तकः ॥ ६ ॥

२५ स्याच्छरावतिकारागस्तरङ्गिणी ततः परम् ।
२६

२७ २८
सौरसेनाख्यरागोऽथ हरिकेदारगौलकः ॥ ७ ॥

२९ ३०
शंकराभरणो धीरो नागाभरणमेव च ।
३१ ३२ ३३
कलावती रागचूडामणिगङ्गातरङ्गिणी ॥ ८ ॥

३४ ३५ ३६
भोगच्छायानाटशैलदेशाक्षी चलनाटकः ।
एते पूर्वाङ्गरागाः स्युरुत्तराङ्गानथ ब्रुवे ॥ ९ ॥

३७ ३८ ३९
सौगन्धिनी जगन्मोहनाऽथ धालिवरालिका ।
४० ४१ ४२
नभोमणिः कुम्भिनी च रविक्रिया तथैव च ॥ १० ॥

४३ ४४ ४५
गीर्वाणी च भवानी च शैवपन्तुवरालिका ।
४६ ४७ ४८
स्तवराजोऽथ सौवीररागो जीवन्तिका तथा ॥ ११ ॥

४९ ५० ५१
धवलाङ्गो नामदेशी काशिरामक्रिया तथा ।
५२ ५३
रमामनोहरीरागो गमकक्रियरागकः ॥ १२ ॥

५४ ५५ ५६ ५७
वंशवती शामला च चामरा च सुमद्युतिः ।
५८ ५९ ६०
देशिसिंहरवो धामवती निषधरागकः ॥ १३ ॥

६१ ६२
स्यादतः कुन्तलो रागो रतिप्रिया ततः परम् ।
६३ ६४ ६५
गीतप्रियाभूषावत्यौ शान्तकल्याणिरागकः ॥ १४ ॥

६६ ६७ ६८
चतुरङ्गिसंतानमञ्जर्यौ जोतिरागकः ।

६९ ७०
धौतपञ्चमरागश्च नासामणिरतः परम् ॥ १५ ॥

७१ ७२
कुसुमाकररागोऽथ रसमञ्जरिरागकः ।
उपाङ्गरागा उच्यन्ते तत्तन्मेलसमुद्भवाः ॥ १६ ॥

गानसामवराल्यास्तु मेले पूर्ववरालिका ।
भिन्नपञ्चमरागश्चेति रागद्वयमुदीरितम् ॥ १७ ॥

जनतोडीरागमेले रागो नागवरालिका ।
भाषाङ्गरागाः पुन्नागवरालीराग ईरितः ॥ १८ ॥

धुनिभिन्नषड्जमेले रागो मोहननाटकः ।
भूपालश्चोदयरविचन्द्रिका च प्रकीर्तिताः ॥ १९ ॥

वसन्तभैरवीमेले जातो ललितपञ्चमः ।
मायामालवगौलस्य मेले सालङ्गनाटकः ॥ २० ॥

छायागौलोऽथ मङ्गल्यकैशिकी मेघरञ्जनी ।
गुम्मकाम्बोजिटङ्कौ च नादरामक्रिया तथा ॥ २१ ॥

पाडी च रेवगुप्तिः कन्नडबङ्गालगौलिका ।
ललितो गुर्जरी गुण्डक्रिया मलहरीति च ॥ २२ ॥

बौल्याद्र्देशिकारागावथ भाषाङ्गमुच्यते ।
सौराष्ट्रः पौरवी गौलीपन्तुर्मारुवरागकः ॥ २३ ॥

सावेरी चाथ मालवपञ्चमः पूर्णपञ्चमः ।
मार्गदेशी रामकली फर्जुगौरी वसन्तकः ॥ २४ ॥

वेहवाहिनेमेले तु भाषाङ्गं भैरवोऽजनि ।
नारीरीतिगौलमेले जातो हिन्दोलरागकः ॥ २५ ॥

नागगान्धारिकाऽऽनन्दभैरवी तदनन्तरम् ।
घण्टारवो मार्गहिन्दोलो हिन्दोलवसन्तकः ॥ २६ ॥

आभेरी चेत्युपाङ्गानि त्वथ भाषाङ्गलक्षणाः ।
भैरव्याहरिधन्यशीगोपिकाद्यवसन्तकाः ॥ २७ ॥

अथ श्रीरागमेले तु मणिरङ्गुस्ततः परम् ।
स्यात्सालगभैरवी च शुद्धधन्याशिरागकः ॥ २८ ॥

रागः कन्नडगौलश्च शुद्धदेशी ततः परम् ।
देवगांधारिकामालवश्रीरेत उपाङ्गकाः ॥ २९ ॥

भाषाङ्गाः श्रीरञ्जनी च कापीरागो हुशानिका ।
बृन्दावनी सैन्दविकाऽथ माधवमनोहरी ॥ ३० ॥

स्यान्मध्यमावती देवमनोहरी ततः परम् ।
नाटकुरञ्जिरागश्चेत्येते भाषाङ्गलक्षणाः ॥ ३१ ॥

हरिकेदारगौलस्य मेले तु बलहंसकः ।
रागोऽथ माहुरीदेवक्रियाऽऽन्धाली च रागकाः ॥ ३२ ॥

छायातरङ्गिणीनारायणगौलाख्यरागकौ ।
नटनारायणीरागोऽप्यथ भाषाङ्गमुच्यते ॥ ३३ ॥

भाषाङ्गरागाः काम्भोजी कन्नडेशमनोहरी ।
सुरटश्च येरुकुलकाम्भोज्याठाण इत्यपि ॥ ३४ ॥

नीलम्बरी चेत्येते हि रागा भाषाङ्गलक्षणाः ।
शंकराभरणे मेले जाता रागाः कुरञ्जिका ॥ ३५ ॥

नारायणी चारभी च रागाः शुद्धवसन्तकः ।
स्यान्नारायणदेशाक्षी सामो वै पूर्वगौलकः ॥ ३६ ॥

नागधविश्वेत्युपाङ्गान्यथ भाषाङ्गलक्षणाः ।
बिलाहरी बेगडश्चाथ रागः पूर्णचन्द्रिका ॥ ३७ ॥

सारस्वतमनोहारी केदारो नवरोजुका ।
शैवपन्तुवरालिश्च सिन्दुरामक्रिया तथा ॥ ३८ ॥

अथ रामक्रियामेले कुमुदक्रियदीपकौ ।
शान्तकल्याणिमेले तु यम्नाकल्याणिमोहने ॥ ३९ ॥

घनरागा नाटगौलौ वराली बौलिरेव च ।
श्रीराग आरभिश्चैव मालवश्रीस्ततः परम् ॥ ४० ॥

रीतिगौलोऽष्टरागास्ते घनरागाः प्रकीर्तिताः ।
भैरवी केदारगौलः कल्याणी च ततः परम् ॥ ४१ ॥

काम्भोजी तोडियेरुकुलकाम्भोजी राग एवे च ।
पुंनागो बेगडः शंकराभरणस्तथैव च ॥ ४२ ॥

पन्तुवराली बिलहरी चाथ नवरोजुका ।
मध्यमावतिधन्याशी सौराष्ट्रिकाऽपि मोहना ॥ ४३ ॥

शुद्धसावेरिसावेर्यानन्दभैरव आहरी ।
घण्टारवः कन्नडश्च नीलाम्बरी मुखारिका ॥ ४४ ॥

नाटकुरञ्जिसारङ्गौ हुशानी गौलिपन्तुका ।
गुम्मकाम्भोजिभूपालरागौ मङ्गलकैशिकी ॥ ४५ ॥

मलारिर्देवगान्धारी नादरामक्रिया तथा ।
असावेरीपूर्वगौरीसैन्धव्यो रक्तिरागकाः ॥ ४६ ॥

सुरटी दरुबारश्च नायकी यमुना च सा ।
पूर्व्या कल्याण्यठाणानी बृन्दावनी जुजावती ॥ ४७ ॥

देवगान्धारिफरजुरामकल्याथ शाहना ।
भैरवश्च वसन्तश्च गौरी तोडी बिबासु च ॥ ४८ ॥

हम्वीरुश्च बलावलुधनासरिमलारुकाः ।
ककुभो माञ्जिपूर्वी चेत्येते देशीयरागकाः ॥ ४९ ॥

- १ कनकाम्बरिरागोऽसावारोहे गनिवर्जितः ।
निवक्रः सर्वकालेषु गीयते गायकोत्तमैः ॥
- शुद्धस्वरो मुखारिश्चाप्यारोहे गनिवर्जितः ।
संपूर्णः सग्रहोपेतः सर्वकालेषु गीयते ॥ १ ॥
- शुद्धसावेरिकारागः पञ्चमग्रहसंयुतः ।
निगलोपादौडवोऽयं सायंकाले प्रगीयते ॥ २ ॥
- २ रागः फेनद्युतिः सग्रहश्चारोहे गवर्जितः ।
निवक्रः सर्वकालेषु गीयते लक्ष्यकोविदैः ॥
- ३ संपूर्णा सग्रहा सामवराली सार्वकालिका ॥
- पूर्णा पूर्ववराली स्यादारोहे गनिवर्जिता ।
षड्जग्रहा सर्वकाले गीयते गायकोत्तमैः ॥ १ ॥
- भिन्नपञ्चमरागोऽयमारोहे वै धवर्जितः ।
षड्जग्रहः सर्वकाले गीयते गायकोत्तमैः ॥ २ ॥
- ४ षड्जग्रहा भानुमती संपूर्णा सार्वकालिका ॥
- ५ मनोरञ्जनिका पूर्णा सग्रहा सार्वकालिकी ।
अवरोहे गवक्रा स्यादेवं गायन्ति गायकाः ॥
- ६ अवरोहे धवक्रश्चेत्तनुकीर्त्तिस्तु संमतः ।
षड्जग्रहः सर्वकाले गीयते गायकोत्तमैः ॥

- ७ सेनाग्रणीरित्यारोहे मधवक्रस्तु रागकः ।
सग्रहः सर्वकालेषु गीयते गायकोत्तमैः ॥
- ८ तोडिः षड्जग्रहः पूर्णः सायंकाले प्रगीयते ॥
आरोहे चावरोहे च पवक्रा सार्वकालिकी ।
षड्जग्रहेति विज्ञेया रागो नागवरालिका ॥ १ ॥
मन्द्रषड्जनिषादोर्ध्वधैवतान्तप्रमाणका ।
स्यात्पुंनागवरालिस्तु सग्रहा सार्वकालिकी ॥ २ ॥
असावेर्याख्यरागश्चाप्यारोहे गनिवर्जितः ।
संपूर्णः सग्रहोपेतः सर्वकालेषु गीयते ॥ ३ ॥
- ९ भिन्नषड्जाख्यरागोऽयमृषभग्रहसंयुतः ।
संपूर्णः प्रथमे यामे दिनस्य परिगीयते ॥
आरोहे चावरोहे च धवक्रा रिषभच्युतिः ।
गीयते सर्वकालेषु मोहनानाटकाभिधा ॥ १ ॥
भूपालः सग्रहोपेत औडुवो मनिवर्जितः ।
प्रातःकालेषु गातव्यः सर्वसंपत्प्रदायकः ॥ २ ॥
रिधत्यक्तोदयरविचन्द्रिका त्वौडुवी मता ॥ ३ ॥
- १० नटाभरणरागः स्यादारोहे रिषभोज्जितः ।
आरोहे चावरोहे च धवक्रः सार्वकालिकः ॥

- ११ कोकिलारवः संपूर्ण आरोहे च गवर्जितः ।
सग्रहः सर्वकालेषु गीयते गायकोत्तमैः ॥
- १२ आरोहे स्याद्रूपवती गधनीवर्जिता क्रमात् ।
अवरोहे धवक्रा स्याद्रिवर्ज्या सार्वकालिकी ॥
- १३ हेज्जज्जिरागः संपूर्ण आरोहे च निवर्जितः ।
मध्यमग्रहसंयुक्तः सायंकाले प्रगीयते ॥
- १४ वसन्तभैरवीरागः संपूर्णः स्वल्पपञ्चमः ।
षड्जग्रहसमायुक्तः सायंकाले प्रगीयते ॥
ललितः पञ्चमः पूर्णः षड्जग्रहसमन्वितः ।
आरोहे रिपवर्ज्यः स्यात्सर्वकालेषु गीयते ॥ १ ॥
- १५ पूर्णो मालवगौलाख्यः सग्रहो गीयते सदा ॥
सालङ्गनाटः संपूर्ण आरोहे गनिवर्जितः ।
षड्जग्रहान्वितः सायंसंध्याकाले प्रगीयते ॥ १ ॥
छायागौलश्च संपूर्ण आरोहे गनिवर्जितः ।
निषादग्रहसंयुक्तः सायंकाले प्रगीयते ॥ २ ॥
च्युतपञ्चमसंयुक्ता वक्रारोहाऽवरोहणे ।
संपूर्णा सग्रहोपेता सा स्यान्मङ्गलकैशिकी ॥ ३ ॥
औडुवी पधवर्ज्या रिक्का स्यादवरोहणे ।
षड्जग्रहेण संयुक्ता गातव्या मेघरञ्जनी ॥ ४ ॥

मेचबौलिस्तु संपूर्णा चारोहे मनिवर्जिता ।
 षड्जग्रहसमायुक्ता गेया गायकसत्तमैः ॥ ५ ॥
 षाडवष्टक्करागः स त्वारोहे च रिवर्जितः ।
 अवरोहे निवर्ज्यः स्यात्सग्रहो गीयते सदा ।
 आरोहेऽप्यवरोहे च क्वचित्स्यादल्पपञ्चमः ॥ ६ ॥
 नादरामक्रिया पूर्णा सायं गेया हि सग्रहा ॥ ७ ॥
 पाडिः षड्जग्रहो वक्रधैवतस्तु गवर्जितः ।
 षाडवः पूर्वरात्रे तु गेयो गान्धर्वकोविदैः ॥ ८ ॥
 औडुवो रेवगुप्तिस्तु रिग्रहो मनिवर्जितः ।
 दिनस्य चरमे यामे गेयो गायकसत्तमैः ॥ ९ ॥
 रागः कर्णाटबङ्गालः षाडवो गग्रहान्वितः ।
 निवर्ज्यः प्रातरुद्नेय आरोगे गच्युतः क्वचित् ॥ १० ॥
 गौलस्तु षाडवो रागो निग्रहो धैवतोऽञ्जितः ।
 सदा वक्रितगांधारः सर्वकालेषु गीयते ॥ ११ ॥
 ललिता सग्रहा प्रातर्गेया पञ्चमवर्जिता ॥ १२ ॥
 संपूर्णा गुर्जरी प्रातर्गीयते रिग्रहान्विता ॥ १३ ॥
 गुण्डक्रियः सग्रहोऽयमवरोहेऽल्पधैवतः ।
 संपूर्णः पूर्वयामे तु गातव्यो गायकोत्तमैः ॥ १४ ॥

भवेन्मलहरीरागो निच्युतो धैवतग्रहः ।
 षाडवो गीयते प्रातरारोहे तु गवर्जितः ॥ १५ ॥
 सग्रहो बौलिरागस्तु श्रीदो मध्यमवर्जितः ।
 तुरीययामे गेयः स्यादारोहे तु निवर्जितः ॥ १६ ॥
 आर्द्रदेशी भवेत्पूर्णा सग्रहा सार्वकालिकी ॥ १७ ॥
 षड्जग्रहा देवरञ्जी चौडुवी रिगवर्जिता ॥ १८ ॥
 सौराष्ट्ररागः संपूर्णः सग्रहः सार्वकालिकः ।
 पञ्चश्रुतिर्धैवतस्तु क्वचित्स्हृताने प्रयुज्यते ॥ १९ ॥
 पूर्विरगञ्च संपूर्णः सग्रहः सार्वकालिकः ॥ २० ॥
 सग्रहो गौलिपन्तुः स चारोहे गधवर्जितः ।
 संपूर्णः सर्वकालेषु गीयते गायकोत्तमैः ॥ २१ ॥
 रिवर्ज्य आरोहे पूर्णो मारुवस्तु ससग्रहः ।
 गीयते सर्वकालेषु गानतत्त्वविशारदैः ॥ २२ ॥
 सावेरिरागः पूर्णोऽयमारोहे गनिवर्जितः ।
 गनी त्रिन्त्रिंश्रुती लक्ष्ये क्वचिद्गायन्ति गायकाः ॥ २३ ॥
 धवर्जितः स्यादारोहे पूर्णो मालवपञ्चमः ।
 षड्जग्रहसमायुक्तः सर्वकालेषु गीयते ॥ २४ ॥
 निवर्ज्यः सग्रहोपेतः षाडवः पूर्णपञ्चमः ॥ २५ ॥

निषादो वर्जितो यत्र मध्यमो वक्रतां गतः ।
 षाडवी सग्रहोपेता मार्गदर्शीति सा स्मृता ॥ २६ ॥
 रागो रामकली ज्ञेया ह्यारोहे मनिवर्जिता ।
 षड्जग्रहा तु संपूर्णा प्रातःकालेषु गीयते ॥ २७ ॥
 फरजूरागः संपूर्णः सग्रहः सार्वकालिकः ॥ २८ ॥
 गौरीरागः सग्रहोऽयं सायंकाले प्रगीयते ।
 च्युतपञ्चमसंयोज्यो गीयते गायकोत्तमैः ॥ २९ ॥
 वसन्तरागः संपूर्णश्च्युतपञ्चमसंयुतः ।
 आरोहे तु गवक्रः स्याद्रिवर्ज्यो गीयते सदा ॥ ३० ॥
 १६ गेया षड्जग्रहोपेता संपूर्णा वेहवाहिनी ॥
 भैरवः सग्रहः पूर्णः प्रातःकाले प्रगीयते ॥ १ ॥
 १७ छायावती स्यादारोहे पवर्ज्य सार्वकालिकी ॥
 १८ शुद्धमालविरागस्तु संपूर्णो वक्रधैवतः ॥
 १९ झंकारभ्रमरीराग आरोहे तु निवर्जितः ।
 गीयते सर्वकालेषु गानशास्त्रविशारदैः ॥
 २० निग्रहो रीतिगौलाख्य आरोहे तु धवर्जितः ।
 संपूर्णश्चैष गातव्यः सायाह्ने गीतकोविदैः ॥

हिन्दोलस्त्वौडुवो रागः पञ्चमर्षभवर्जितः ।
 षड्जग्रहेण संयुक्तो गातव्यः सर्वदा बुधैः ॥ १ ॥
 संपूर्णा नागगांधारी ह्यारोहे च गवर्जिता ।
 षड्जग्रहा सर्वकाले गेया गातकसत्तमैः ॥ २ ॥
 आरोहे रिषभं त्यक्त्वा धवक्रं च समाश्रिता ।
 संपूर्णा सग्रहोपेता भवेदानन्दभैरवी ॥ ३ ॥
 घण्टारवस्तु संपूर्णः सायं गेयश्च धग्रहः ॥ ४ ॥
 मार्गहिन्दोलरागः स्यादारोहे च रिर्वर्जितः ।
 अवरोहे निपावर्ज्यो रिर्वक्रो ग्रहषड्जकः ॥ ५ ॥
 स्याद्विन्दोलवसन्तस्तु रिषभेण हि वर्जितः ।
 आरोहणे निवर्ज्यः स्यादवरोहे निवक्रितः ॥ ६ ॥
 आभेरी सग्रहा पूर्णा स्यादारोहे निवर्जिता ॥ ७ ॥
 नवरत्नविलासस्तु निवर्ज्यः षाडवो मतः ॥ ८ ॥
 संपूर्णो भैरवीरागः सायंकाले प्रगीयते ।
 पञ्चश्रुतिर्धैवतोऽत्र क्वचित्स्थाने प्रयुज्यते ॥ ९ ॥
 आहिरी सा तु संपूर्णा सग्रहा श्रोत्ररञ्जनी ।
 गीतोक्तमेलमार्गेण बाणयामे प्रगीयते ॥ १० ॥

धन्याशिरागः संपूर्ण आरोहे रिधवर्जितः ।
गानतत्त्वार्थविद्धिः स प्रातःकाले प्रगीयते ॥ ११ ॥

स्याद्गोपिकावसन्ताख्यः पूर्णः षड्जग्रहान्वितः ।
आरोहे तु धवक्रः स्यादवरोहे रिवक्रितः ॥ १२ ॥

माञ्जिरागस्तु संपूर्णः सग्रहो गीयते सदा ॥ १३ ॥

मुखार्याख्यः स रागः स्यादारोहे गनिवर्जितः ।
संपूर्णः सग्रहोपेतः सर्वकालेषु गीयते ॥ १४ ॥

२१ किरणावलिरागस्तु संपूर्णः सग्रहान्वितः ।
पवक्रं त्यक्तगांधारमारोहे चावरोहणे ।
धमयोर्वक्रतां कृत्वा सर्वकालेषु गीयते ॥

२२ श्रीरागः सग्रहः पूर्णश्चारोहे चाल्पधैवतः ।
अवरोहे गवक्रः स्यात्सायं गेयः शुभावहः ॥

मणिरङ्गुः सग्रहात्तः षाडवोऽयं धवर्जितः ।
गवर्जितः स्यादारोहे सर्वकालेषु गीयते ॥ १ ॥

संपूर्णा सग्रहोपेता चारोहे पधवर्जिता ।
दिनस्य चरमे यामे गेया सालगभैरवी ॥ २ ॥

प्रातर्गेया रिधत्यक्ता शुद्धधन्याशिका स्मृता ।
षड्जग्रहसमायुक्तौडुवीति च निगद्यते ॥ ३ ॥

रागः कन्नडगौलोऽयं निषादग्रहसंयुतः ।
 अवरोहे धवर्ज्यः स्यात्सायाह्नेषु प्रगीयते ॥ ४ ॥
 षड्जग्रहः शुद्धदेशी त्यारोहे च गवर्जितः ।
 पूर्णो धवक्र आरोहेऽप्यवरोहे पवक्रितः ॥ ५ ॥
 संपूर्णा देवगांधारी षड्जग्रहसमन्विता ।
 रिधवक्रा तथाऽऽरोहे प्रातःकाले च गीयते ॥ ६ ॥
 रिवर्जिता मालवश्रीरारोहे तु धवर्जिता ।
 षड्जग्रहा षाडवी च सर्वयामेषु गीयते ॥ ७ ॥
 श्रीरञ्जनी षाडवी च पवर्ज्या सार्वकालिकी ॥ ८ ॥
 कापिरागश्च संपूर्णः सग्रहः सार्वकालिकः ॥ ९ ॥
 हुशानिरागः संपूर्णः सग्रहः सार्वकालिकः ॥ १० ॥
 बृन्दावनी त्वौडुवी च सग्रहा गधवर्जिता ॥ ११ ॥
 सैन्धवी सग्रहा पूर्णा चारोहे तु धवक्रिता ॥ १२ ॥
 संपूर्णा सग्रहोपेता चारोहे तु धवक्रिता ।
 पवर्जिताऽवरोहे च स्यान्माधवमनोहरी ॥ १३ ॥
 मध्यमादिस्तु रागोऽयं मध्यमग्रहसंयुतः ।
 गधलोपादौडुवः स्यात्सायंकाले च गीयते ॥ १४ ॥

- गवर्जितः षाडवोऽयं रागो देवमनोहरी ।
आरोहे चावरोहे च धवक्रः सग्रहान्वितः ॥ १५ ॥
- पूर्णो रुद्रप्रियारागश्चावरोहे धवर्जितः ॥ १६ ॥
- दरुबारुश्च संपूर्णो लक्ष्यमार्गेण गीयते ॥ १७ ॥
- सहनारागस्तु पूर्णः षड्जग्रहसमन्वितः ।
आरोहे तु पवक्रश्च गीयते लक्ष्यवेदिभिः ॥ १८ ॥
- संपूर्णो नायकीरागः षड्जग्रहसमन्वितः ।
लक्ष्यमार्गानुसारेण गीयते सार्वकालिकः ॥ १९ ॥
- २३ रागो वेलावलिर्ज्ञेयो ह्यारोहे गनिवर्जितः ।
धैवतग्रहसंयुक्तः प्रातःकाले प्रगीयते ॥
- २४ रागो वीरवसन्ताख्यो गवर्ज्यो वक्रधैवतः ।
अवरोहे धवर्ज्यः स्यात्संपूर्णः सार्वकालिकः ॥
- २५ पूर्णः शरवतीराग आरोहे रिगवर्जितः ।
सग्रहः सर्वकालेषु गीयते गायकोत्तमैः ॥
- २६ पूर्णस्तरङ्गिणीराग आरोहे रिगवर्जितः ।
अवरोहे पधनिधरिगमागरिसंयुतः ।
गीयते सर्वकालेषु सग्रहश्चोच्यते बुधैः ॥
- २७ सौरसेनाभिधो रागस्त्ववरोहे रिवर्जितः ।
संपूर्णः सर्वकालेषु गीयते सग्रोऽपि च ॥

२८ केदारगौलः संपूर्णस्त्वारोहे गधवर्जितः ।
 निषादग्रहसंयुक्तः सायंकाले प्रगीयते ॥
 बलहंसाख्यरागोऽयमारोहे च निवर्जितः ।
 सग्रहः सर्वकालेषु गीयते गायकोत्तमैः ॥ १ ॥
 संपूर्णो माहुरीराग आरोहे गनिवर्जितः ।
 षड्जग्रहसमायुक्तः सर्वकालेषु गीयते ॥ २ ॥
 देवक्रिया चौडुवी स्याद्गनिवर्ज्याऽथ सग्रहा ॥ ३ ॥
 आरोहे चावरोहे च धवर्ज्याऽन्धालिका मता ॥ ४ ॥
 संपूर्णा सग्रहोपेता गेया च्छायातरङ्गिणी ॥ ५ ॥
 स्यानारायणगौलस्तु संपूर्णो निग्रहान्वितः ।
 आरोहे गधवर्ज्यश्च विन्यासाद्विद्यते क्वचित् ॥ ६ ॥
 नटनारायणीरागश्चारोहे हि गवर्जितः ।
 निवर्ज्यः षाडवस्तु स्याद्गीयते सततं बुधैः ॥ ७ ॥
 काम्भोजिरागः संपूर्णश्चारोहे गनिवर्जितः ॥ ८ ॥
 कन्नडरागः संपूर्णश्चारोहे रिषभः क्वचित् ॥ ९ ॥
 षड्जग्रहा च संपूर्णा भवेदीशमनोहरी ॥ १० ॥
 सुरटो राग आरोहे गधौ त्यक्त्वा प्रगीयते ॥ ११ ॥

आरोहे गनिवर्ज्यश्च सग्रहः सार्वकालिकः ।
स्यादेरुकुलकाम्भोजीराग इत्युच्यते बुधैः ॥ १२ ॥

अठाणारागः संपूर्णः सग्रहः सार्वकालिकः ॥ १३ ॥

परिवर्ज्याऽवरोहे तु रागो नाटकुरञ्जिका ।
षड्जग्रहसमायुक्ता गीयते गानवेदिभिः ॥ १४ ॥

जुजावन्त्याख्यरागश्च संपूर्णः सग्रहान्वितः ।
लक्ष्यमार्गानुसारेण गीयते गानवेदिभिः ॥ १५ ॥

२९ शंकराभरणं पूर्णं सायं गेयं च सग्रहम् ॥

कुरञ्जिरागः संपूर्ण आरोहे तु धवर्जितः ।
अवरोहे धवक्रः स्यात्सर्वकालेषु गीयते ॥ १ ॥

पूर्णे नारायणीरागो गग्रहः प्रातरिष्यते ॥ २ ॥

आरभिः सर्वदा गेय आरोहे गनिवर्जितः ।
क्वचिदारोहसंयुक्तनिषादो निग्रहो भवेत् ॥ ३ ॥

शुद्धो वसन्तरागोऽयं संपूर्णः सार्वकालिकः ॥ ४ ॥

संपूर्णः सग्रहो नारायणदेशाक्षिरागकः ॥ ५ ॥

षड्जग्रहो निवर्ज्यः स्यादारोहे च गवर्जितः ।
सामराग इति ख्यातः सर्वकालेषु गीयते ॥ ६ ॥

आरोहे पूर्वगौलस्तु गवर्ज्यः सार्वकालिकः ॥ ७ ॥

आरोहे वक्ररिषभो धरिवक्रोऽवरोहणे ।

नागध्वन्याख्यरागोऽयं सग्रहः सार्वकालिकः ॥ ८ ॥

औडुवि मधवर्ज्यत्वाद्धंसध्वनिरिहेष्यते ॥ ९ ॥

आरोहे मध्यमे वक्रः क्वचिद्योगो निषादकः ।

बिलाहुरीरागगत्या सर्वकालेषु गीयते ॥ १० ॥

रिवर्ज्याऽऽरोहे संपूर्णा बेगडा सार्वकालिकी ॥ ११ ॥

रागः पूर्णचन्द्रिकाख्यः संपूर्णः सग्रहोऽपि च ।

अवरोहे धवर्ज्यः स्याद्गवक्रः सार्वकालिकः ॥ १२ ॥

त्यक्तपञ्चमकाऽऽरोहे सारस्वतमनोहरी ।

अवरोहे रिवक्रा स्यात्सग्रहा सार्वकालिकी ॥ १३ ॥

केदारः षाडवो रागो धैवतस्वरवर्जितः ।

आरोहे वक्रगांधारः षड्जग्रहसमन्वितः ॥ १४ ॥

नवरोजुः पूर्णरागः षड्जग्रहसमन्वितः ।

पपयोरन्तरे बुद्ध्या गातव्या लक्ष्यकोविदैः ॥ १५ ॥

नीलाम्बर्याख्यरागस्तु संपूर्णो वक्रधैवतः ।

अवरोहे रिवक्रश्च गीयते लक्ष्यवेदिभिः ॥ १६ ॥

- ३० नागाभरणरागोऽयमारोहे वक्रधैवतः ।
अवरोहे धवर्ज्यः स्यात्सग्रहः सार्वकालिकः ॥
- सामन्तरागः संपूर्ण आरोहे वक्रधैवतः ।
षड्जग्रहसमायुक्तः सर्वकालेषु गीयते ॥ १ ॥
- ३१ पूर्णः कलावतीराग आरोहे तु निवर्जितः ।
अवरोहे गवक्रः स्याद्देयो गायकसत्तमैः ॥
- ३२ आरोहे त्यक्तगांधारो धवर्ज्यश्चावरोहणे ।
रिवर्ज्यः सग्रहो रागचूडामणिरिहेष्यते ॥
- ३३ गङ्गातरङ्गिणीरागो धरिवक्रोऽवरोहणे ॥
- ३४ त्यक्तधैवत आरोहे धवक्रश्चावरोहणे ।
गवर्ज्यः सग्रहः पूर्णश्छायाणाटो हि गीयते ॥
- ३५ शैलदेशाक्षिरागः स्यादारोहे रिनिवर्जितः ।
अवरोहे गवर्ज्यश्च प्रातःकाले प्रगीयते ॥
- ३६ नाटः षड्जग्रहोपेतोऽवरोहे गधवर्जितः ॥
- ३७ सौगन्धिनी तु संपूर्णा चारोहे गनिवर्जिता ॥
- ३८ जगन्मोहनरागोऽयं सग्रहः सार्वकालिकः ॥
- ३९ पूर्णा वराली सततं गीयते सग्रहान्विता ।

- ४० नभोमणिस्तु संपूर्णा चारोहे रिधवक्रिता ॥
- ४१ आरोहे रिधवक्रः स्यादवरोहे धवर्जितः ।
संपूर्णः कुम्भिनीरागः सर्वकालेषु गीयते ॥
- ४२ आरोहे रिधवक्रश्च धवर्ज्यश्चावरोहणे ।
पूर्णे रविक्रियारागः सग्रहः सार्वकालिकः ॥
- ४३ निवर्ज्याऽऽरोहणे पूर्णा गीर्वाणी सार्वकालिकी ॥
- ४४ धवक्राऽऽरोहणे पूर्णा भवानी सार्वकालिकी ॥
- ४५ पूर्णा पन्तुवराल्याख्या षड्जग्रहसमन्विता ॥
सिन्धुरामक्रियारागो ह्यवरोहे रिवक्रितः ॥ १ ॥
- ४६ आरोहे गनिवर्ज्यश्च परिहीनोऽवरोहणे ।
संपूर्णः स्तवराजोऽयं सर्वकाले प्रगीयते ॥
- ४७ सौवीरस्त्ववरोहे हि पवर्ज्यः सार्वकालिकः ॥
- ४८ जीवन्तिकाऽवरोहे तु धवर्ज्या सार्वकालिकी ॥
- ४९ आरोहे धवलाङ्गस्तु निवर्ज्यः सार्वकालिकः ॥
- ५० संपूर्णो नामदेशाख्यः षड्जग्रहसमन्वितः ॥
- ५१ काशिरामक्रियारागः संपूर्णः सग्रहान्वितः ।
मध्याह्नकाले गातव्य आरोहे तो रिवक्रितः ॥

- ५२ रमामनोहरी पूर्णा सर्वकालेषु गीयते ॥
- ५३ गमकक्रियरागोऽयं सर्वकाले प्रगीयते ॥
- ५४ पूर्णो वंशवतीरागस्त्ववरोहे धवर्जितः ॥
- ५५ निवर्ज्याऽऽरोहणे पूर्णा शामला सार्वकालिकी ॥
- ५६ चामरा पूर्णरागः स्यात्सग्रहा सार्वकालिकी ॥
- ५७ सग्रहा सर्वकालेषु गातव्या च सुमद्युतिः ॥
- ५८ देशीसिंहरवः पूर्णः सर्वकाले प्रगीयते ॥
- ५९ धामवत्यथ संपूर्णा सग्रहा सार्वकालिकी ॥
- ६० अवरोहे धवर्ज्यः स निषधो राग इष्यते ॥
- ६१ निषादवर्ज्य आरोहे कुन्तलः सग्रहान्वितः ॥
- ६२ रतिप्रिया च संपूर्णा सग्रहा सार्वकालिकी ॥
- ६३ गीतप्रिया सुसंपूर्णा सग्रहा सार्वकालिकी ॥
- ६४ भूषावती सदा गेया सग्रहा गायकोत्तमैः ॥
- ६५ शान्तकल्याणिरागश्च सर्वकाले प्रगीयते ॥
- औडुवो मोहनो रागः सग्रहः सार्वकालिकः ॥ १ ॥

- यमुनाकल्याणिरागः संपूर्णः सग्रहान्वितः ॥ २ ॥
- सायं गेयस्तु सारङ्गः शुद्धमध्यमगान्वितः ॥ ३ ॥
- ६६ चतुरङ्गणिरागः स्यादवरोहे धवर्जितः ॥
- रिधवर्ज्या तु गातव्या ह्यौडुव्यमृतवर्षिणी ॥ १ ॥
- ६७ निवर्ज्याऽऽवरोहणे गेया ह्यवरोहे गवर्जिता ।
संतानमञ्जरीनाम सर्वकाले प्रगीयते ॥
- ६८ जोतिरागश्चावरोहे रिवर्ज्यः सार्वकालिकः ॥
- ६९ धौतपञ्चमरागः स्यादवरोहे रिवक्रितः ॥
- ७० अवरोहे रिवक्रा च गेया नासामणिः सदा ॥
- ७१ अवरोहे रिवक्रः स्यात्सग्रहः कुसुमाकरः ॥
- ७२ रिधवर्ज्योऽऽवरोहे तु रागाङ्गो रसमञ्जरी ॥

Please send corrections to **Dr. P. P. Narayanaswami** (swami@math.mun.ca).